

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Atitudinea României.

Sibiu, 29 Ianuarie n.

Intorsătura neașteptată pe care au luat-o lucrurile în Turcia, prin resturnarea vechiului guvern și ajungerea turcilor tineri la putere, a provocat o consternare generală pretutindenea. Mai ales consternați sunt Bulgarii, cari se credeau îndreptățiți a dicta Turciei, României, și întregii Europe, iar acum sunt puși pe gânduri, pentru că nu știu ce poate să le aducă ziua de mâine. Grecii, când au avut războiul cu Turcii, înainte cu 16 ani, încă au fost avut succese frumoase la început, pentru că Turcia nici atunci nu fusese pregătită de război; dar apoi reculegându-se, în curând i-a zdrobit pe Greci cu desăvârșire. Ușor se poate întâmpla deci și Bulgarilor același lucru, mai ales dacă vor lăsa să se ajungă lucrurile acolo, ca să fie siliți să poarte războiul și cu România. Împărțindu-și armata, și de altcunum astăzi destul de redusă, în două, ușor li se poate întâmpla, ca alții să le dicteze lor condițiile de pace, poate în Sofia. Căci roata norocului nu stă pe loc, ci se învârtă mereu.

Și Bulgarii vor avea, probabil, războiul și cu România, dacă nu satisfac cu grabă dorințele acesteia, de a i se da îndreptarea cerută de graniță. În scopul stabilirii liniei de conduită în chestia aceasta, guvernul român a ținut Sâmbătă un important consiliu de miniștri, la palatul regal, sub președinția Maiestății Sale Regelui Carol, fiind de față toți miniștrii, precum și Alteța Sa Regală, Principele Ferdinand, inspectorul general al armatei române.

În acest consiliu de miniștri, care a durat dela orele unsprezece și jumătate până la două d. a. a fost examinată în mod amănunțit situația externă, și în special diferendul românobulgar. Au vorbit aproape toți domnii miniștri, comunicându-și păr-

rerile, apoi ținându-se cont de noua situație creată în Turcia prin evenimentele din urmă, de atitudinea puterilor mari europene, și de mersul tratativelor cu Bulgaria, în înțelegere cu M. S. Regele Carol s'a luat hotărârea de a se adopta o tactică nouă, care se determine pe Bulgarii să îplinească cererile României.

În acest consiliu de miniștri a domnit cea mai perfectă solidaritate și unitate de vederi între domnii miniștri, iar despre cele hotărâte s'a dat ziarelor următorul comunicat oficial:

„În consiliul ținut sub președinția Maiestății Sale Regelui, miniștrii au căzut de acord asupra liniei de urmat, pentru ca tratativele cu Bulgaria să ajungă la un grabnic rezultat.”

Din acest scurt comunicat pot se scoate aceia pe cari îi privește trei lucruri: că între membrii guvernului actual român domnește cea mai deplină bunăînțelegere; că guvernul român își are bine stabilit planul după care crede că-și va putea realiza dorințele, cari de altcunum sunt dorințele țării întregi românești; și în urmă, că guvernul român e sătul de politica de trăgănare și vrea să ajungă la un grabnic rezultat în diferendul cu Bulgaria, pentru că în cazul, că acest rezultat nu e mulțămitor pentru el, se poate lua alte măsuri, fiind țara pregătită pentru orice eventualitate.

Astfel înțelegem noi comunicatul guvernului român, și astfel e înțeles el și de presa din străinătate. Merg deci prea departe zările maghiare, cari printre șirele comunicatului află amenințare cu — ultimatul. Atât de departe încă nu au ajuns lucrurile. Și credem, că Bulgarii să vor și feri se provoace un ultimul din partea României, ci la nota, care li s'a trimis încă Sâmbătă sara din partea guvernului român, vor căuta să răspundă grabnic și în

mod mulțămitor pentru România. În cas contrar însă probabil că va urma — ultimatul din partea României, care ni se pare că abia acum a apucat pe calea cea bună, de a face singură aceea ce are să facă întru apărarea intereselor ei, fără a mai aștepta ajutorul puterilor mari, atât de problematic și de nesigur!

Din Londra. Tratativele între domnul Daneff și domnul Mișu au fost reluate, și după ultima știre telegrafică ele decurg cu cel mai promițător prospect de înțelegere.

+ Arhiducele Rainer.

Casa domniitoare a monarhiei noastre are doliu. A murit Arhiducele Rainer! O receață, pentru alți oameni neînsemnată, o influență mică și trecătoare, a provocat complicațiuni în corpul bătrânului Arhiduce, și după o bolire de opt zile i a curmat firul vieții, luni în 27 Ianuarie, la orele cinci d. a. în anul 86-lea al vieții și al 61-lea al fericitei sale căsătorii. Și doliul nu e numai al casei domniitoare, ci și al tuturor popoarelor monarhiei, pentru cari regretatul defunct avea o deosebită simpatie și iubire. Mai ales însă noi, Români, ne bucuram pe vremuri în mod deosebit de protectoratul Arhiducelui Rainer, și multe din succesele pe cari le-a avut marea Arhierie Andrei Șaguna la curtea dela Viena, au fost esoperate cu concursul și la intervenția decedatului Arhiduce Rainer, care și pune la dispoziție toată autoritatea în cumpănă, pentru a ni se face dreptate. Datori suntem deci să depunem și noi câte o lacrimă caldă pe sicriul mult regretatului nostru binevoitor și să-i dărim odihnă lină în sânul pământului, iar memoria sa în veci binecuvântată să fie de Români, din neam în neam!

O voce serioasă în ora supremă

de un Arhiepiscop.

(Urmare).

În fața acestei stări de lucruri, firește, că trebuie să se întrebe omul: cari pot să fie cauzele? Au doară acei străini au vreun talisman, vreun farmec? Sau că doară sunt mai lucrători, mai diligenți, mai cruțători, mai religioși, și așa mai plăcuți lui Dumnezeu decât poporul nostru?

După mine nu. Nici una din toate acestea. Că cauza principală a decăderii poporului nostru este, că pecând acei străini au venit între ai noștri cu carte, adică cu învățătură, cu o cultură superioară, așa cum cere spiritul timpului de astăzi, ai noștri sunt fără carte, adică nu au învățătură și cultura cerută de timpul și împrejurările de astăzi. Și așa lipsa acestei culturi face pe ai noștri inferiori, adică ne-capabili, s'au nehabnici de a susține concurența, a ținea pas în desvoltare și viață cu străinii veniți între noi din țări mai civilizate.

Dacă poporul nostru, măcar împreună cu compatrioții noștri maghiari și germani, s'ar fi putut închide cu niște păreți chinezești de către concurența străină, așa, încât să nu fi putut străbate în sânul multimea de venetici cu cultură mai înaltă, câștigată din alte părți ale Europei, unde de zeci de ani, cu spese de milioane, se lucră la cultivarea poporului, — atunci el, poporul nostru, o putea duce cât de bine și cât de mult, fiindcă printre compatrioții maghiari și germani se află între elemente și în condițiuni mai egale. Dar așa, astăzi, când nici comerțul, nici industria, nici chiar plugul și sapa nu se mai mănuesc ca mai nainte, astăzi, când oamenii călătoresc cu aburul, când scriu cu telegraful și vorbesc cu telefonul, când ară, samănă, sapă și seceră cu mașine perfecționate, când calcă tot crucele și tot minutul, ba până și drențele și gunoii vine prețuit după cele mai si-

FOIȘOARĂ.

Literatură pentru tinerime.

(Fine).

III. Dela 12—15 ani.

În afară de cele de sub II.:

- Adam, Eufrosina Ion.: Teatru școlar (pentru fete) (Bibl. Socec. nr. 19) 30 fileri.
- Adam, Eufrosina Ion.: Teatru școlar (pentru fete) (Bibl. Socec. nr. 14) 30 fileri.
- Alina G. D-na: Bunacuvintă. Ed. II. (Bibl. pentru toți nr. 385—7) 90 fil.
- Alexandria sau Istoria marelui împărat Alexandru Macedon. (Biblioteca pentru popor nr. 1). Casa școalelor 30 fil.
- Andersen: Scăpătoarea. (Bibliot. populară a Trib. nr. 22) 8 fil.
- Andersen: Povești alese. Trad. de D. Stănescu. (Bibl. pentru toți nr. 1) 30 fil.
- Asmusen G.: Icoane din popor. (Bibl. bunilor templieri, București nr. 2) 25 fileri.
- Băcșoanul Nicodim: Crășma trează. (Bibl. bunului creștin nr. 5) Gutenberg. București, 25 fil.
- Băcșoanul Nicodem: Argatul lui Moș Procopie. (Bibl. bunului creștin nr. 3) 50 fil.

- Baur, D-na de: Banul norocos. Trad. de Eufros. Ion Adam. (Bibl. pentru toți nr. 30) 30 fil.
- Bora Kiew.: Bunacuvintă. Trad. de Animpodist Daschevici, Suceava, 1899, 60 fil.
- Stefan Cacoveanu: Floarea soarelui. (Bibl. pop. a Asociației nr. 2) 6 fil.
- Capela pădurii și mărirea lui Dumnezeu. Trad. de T. B. Ciureu. Brașov 1909, 16 fil.
- Cei trei frați gheboși. Ciureu. Brașov 1909, 20 fil.
- Coșbuc G.: Blăstăm de mamă. (Bibl. popor. „Tribuna” nr. 13) 12 fil.
- Coșbuc G.: Fata craiului din cetini. (Bibl. popor. „Tribuna” nr. 33) 10 fil.
- Coșbuc G.: Fulger. (Bibl. popor. „Tribuna” nr. 23) 8 fil.
- Creangă Ion: Ivan Turbinea, 12 fileri.
- Creangă Ion: Harap alb. (Bibliot. popor. Asociaț. nr. 4—5) 30 fil.
- Cristescu Fl.: Carte pentru copii. Sfetea. București 1909, 1-20 cor.
- Cristescu Fl.: Dor de primăvară. Sfetea. București, 1909, 1 cor.
- Cugler-Poni, Matilda: Fata stolerului, (pentru fete dela orăș). (Biblioteca populară a „Tribunei” nr. 2) 10 fil.
- Cujbă S.: Florin. Ciureu 1902, 10 fileri.
- Din lumea poveștilor. (Bibl. „Foi Pop.” nr. 3) 16 fil.

- Dogariu Domețiu: Moș Toma Bădiceanu. Aurora, Gherla. Din lit. popor. nr. 12 fil.
- Dogariu Domețiu: Insurătoarea soarelui. Aurora Gherla. Din lit. pop. nr. 2 12 fil.
- Dogariu Domețiu: Fiul bucătăresei. Aurora, Gherla. Din lit. pop. nr. 4, 12 fileri.
- Dogariu Domețiu: Văcărețul. Aurora, Gherla. Din lit. pop. nr. 5, 12 fil.
- Dogariu Domețiu: Diana Zina din Munții Sieni, Aurora, Gherla. Din lit. pop. nr. 6, 12 fil.
- Dogariu Domețiu: Spiridon și Niculae. Aurora, Gherla. Din lit. popor. nr. 8, 12 fil.
- Dogariu Domețiu: Fiul oii. Aurora, Gherla. Din lit. pop. nr. 9, 12 fil.
- Dogariu Domețiu: Plescuța. (Bibl. copiilor nr. 16), 4 fil.
- Dragoslav Ion: Povești alese. (Bibl. pop. Socec. nr. 93—4) 55 fil.
- Genoveva de Brabant. C. Sfetea, 45 fil.
- Hașdeu Iulia: Sanda (pentru fete). Ciureu 1906, 16 fil.
- Hoffmann Fr.: Iubiți pe dușmanii voștri. Traduc. de Silvestru Danilescu Ciureu. 50 fil.
- Huxley: Universul și minunile lui. (Bibl. pentru toți nr. 67—9) 90 fil.
- Lagerlöf Selma: Legende lui Iisus. Trad. de D. Ciotori. Vălenii de munte. 1 cor.

- Lazar I. P.: Spice de aur. (Bibl. pop. Trib. nr. 39) 24 fil.
- Lupaș I. Dr.: Viața unei mame credincioase. (Bibl. pop. a Asociaț. nr. 23) 30 fil.
- Mărgineanu: Nu știu împărat. (Bibl. pop. Trib. nr. 31) 24 fil.
- Marian S. Fl.: Paserile noastre și legende lor. (Bibl. pentru toți nr. 2) 30 fileri.
- Marian S. Fl.: Bărnușca. (Biblioteca copiilor nr. 20) 4 fil.
- Mera I. T.: Din lumea basmelor. Minerva 1906, 3.50 cor.
- Mintea și norocul și alte 12 povești populare. Ciureu, 40 fil.
- Muslea Candid: Povestea unei fete (Localizare după Mme Bergnier). Brașov. Ciureu, 30 fil.
- Nemțeanu B. O călătorie în Țara-Albinelor. (Bibl. pentru toți nr. 656) 30 fil.
- Pann Anton: Fulgerul. (Bibliot. copiilor nr. 5) 4 fil.
- Petrescu N. Petra: Povești. Brașov. Mărașan 1892, 1-20 cor.
- Petrescu N. Petra: Din putere proprie. Bibl. pop. As. nr. 35, 40 fil.
- Pompiliu M.: Codreana Sânziana. Ciureu 1895, 12 fil.
- Pompiliu M. Ileana Consanzeana: Din coșul floare-î cântă, nouă împărăți ascultă. Ciureu 1910, 30 fil.
- Pop I. Reteganul: Isteață și pace. (Biblioteca copiilor nr. 10) 4 fil.

gure principii, după cele mai sigure reguli economice, când pe lângă aceasta pentru mult mai marile trebuințe ale vieții și familiei ni să cer și dări și spese întreite și înzecite: poporul nostru remas de secole mai tot la gradul de cultură al străbunilor, și nu numai neîndemnat, ci adeseori chiar împedecat în dezvoltarea sa, cum să poată el susține concurența cu străinii atât de învățați și rafinați? Cum se poată el continua victorios lupta de viață, lupta pentru existență sa? Ce poate fi mai natural, decât retragerea lui dinaintea celor culți, tocmai precum au trebuit și trebuie să se retragă milioanele de popoare primitive în America, Asia, Africa și Australia dinaintea pușinelor, dar cultelor și bine armatelor și bine disciplinatele cete de Europeni?

Așa dară adevărata cauză a decadenței poporului nostru este: *rămânerea lui înapoi în cultură, sau lipsa lui de învățătură*, de unde provin toate scăderile lui, și anume, nehrănicia, sau necapacitatea lui de a ține pas, de a ține concurență cu străinii dintre noi, și mai vartos cu cei veniți din țări mai culte și mai civilizate.

Poate că alții vor avea alte păreri în privința aceasta și vor atribui chiar sistemului de guvernare de astăzi o parte a reului. Eu însă susțin, că tocmai de am fi și noi astăzi la guvern, nu am putea împedeca și n'am putea face mai puțin stricăcioasă concurența străină. Sau doară guvernul României, pentru că este românesc, a fost în stare să împedeca, ca străinii, prin a lor concurență mai calificată să întrecă pe cetățenii români în industrie, comerț, agricultură și altele? Au nu este România mai tot asemenea amenințată de concurența străină, ca și Ungaria și Transilvania? Au nu să înmulțește concurența străină pe zi ce merge și în orașele românești în mod evident și amenințător?

Această concurență, precum am arătat mai sus, este rezultatul unei culturi superioare. De aceea ea iarăși numai printr-o cultură superioară se poate paraliza cu succes, precum sper că voi putea arăta în partea a treia a lucrării acesteia, unde doresc a mă ocupa cu chestiunea:

III. Cum să pot delătura cauzele reului?

Dacă recunoaștem, că concurența cea mare străină a ruinat pe ai noștri, și dacă mai recunoaștem, că aceea concurență este urmarea culturi moderne, culturi superioare: de sine urmează, că voind să scăpăm și să scutim poporul nostru de pericolul acelei concurențe superioare, trebuie să-i dăm și lui, și încă cât se poate mai cu grabă,

54. Povestiri morale: D-na Genlis (pentru copiii dela oraș). Minerva, 1905, 1-50 cor.

55. Schmidt Chr.: Frații Brădescu (local. de Silv. Danilescu). Ciureu 1903, 30 fil.

56. Sienkiewicz: Bartek învingătorul. Trad. Sof. Nadejde. (Bibl. pentru toți nr. 258). 30 fil.

57. Sima Gr. lui Ion: Teiu legănat (Bibl. pop. Trib. nr. 7) 16 fil.

58. Sima Gr. lui Ion: Vlad și Catrina. (Bibl. pop. Trib. nr. 15) 10 fil.

59. Slavici I.: Păcală în satul lui. (Bibl. Tribunei nr. 28) 20 fil.

60. Todica G. Vulcanismul. (Bibliot. pop. As. nr. 19) 20 fil.

61. Tolstoi Leo: Cu ce trăiesc oamenii? (Bibl. pentru toți nr. 705) 30 fil.

62. Verne Jules: Cinci săptămâni în balon. (Bibl. pentru toți nr. 494-8, pentru copiii dela oraș) 1-50 cor.

63. Wildenbruch: Doi trandafiri. (Bibliot. pentru toți nr. 53) 30 fil.

Fiindcă cele mai multe din recensurile pe baza cărora s'a stabilit lista cărților din chestiune, cuprind constatări și îndrumări instructive, atât pentru învățători și preoți, cât și pentru publicul mare, ba chiar și pentru scriitori și pentru cetitori, am socotit că ar fi o pagubă, dacă ele ar rămânea necunoscute tuturor acelor, pe cari îi poate interesa. De aceea, în cele următoare, vom publica recensurile din chestiune.

Dr. O. Gh.

o asemenea cultură, cultura pe care o pretinde timpul, adică împrejurările actuale. Având poporul nostru această cultură, prin ea și cu ea câștigă capacitatea sau hrănicia de a înfrunta pericolul concurenței străine și de a și-o face pe aceasta chiar folositoare.

Este de comun știut, că cultura și învățătura, întredind și înzecind valoarea omului, precum ridică pe individ și pe familie la stare mai bună, la vază, respect, onoare: tot asemenea ridică ea și pe popoare, sau națiuni întregi la stare și pozițiune mai bună, mai deamănă și mai favorabilă. Și e-a-răși, precum un individ, fie el din cea mai aleasă familie, decade în vază, onoare, respect și avere, cu un cuvânt, *în toate*, dacă nu se cultivă potrivit recerințelor stării sale și timpului: tot asemenea decade și un popor, o națiune, dacă nu se cultivă regulat în spiritul și după recerințele timpului, măcar de ar fi acel popor cel mai talentat, sau cel mai mare și cel mai brav și mai viteaz din lume. Dovadă ne este istoria, și chiar experiențele timpului, cari ne arată destule popoare mari, talentate și eroice, dar totuși subjugate altora, mai mici, însă mai culte.

Cultura dară, și adică atât cea morală, cât și cea intelectuală, este singurul mijloc, care să poată face pe poporul nostru să fie harnic de a susține concurența cu popoarele străine, cari astăzi atât de rău îl amenință. Numai cultura este mijlocul prin care poporul nostru își poate redobândi drepturile și bunurile pierdute, își poate face mai plăcut prezentul și mai sigur viitorul. Deci toți cei ce sincer doresc ridicarea poporului nostru, trebuie să se nizuiască a-i înlesni o cultură mai generală și mai superioară, după regula logice: «Cine voeste scopul, trebuie să voiască și mijloacele». Numai și numai astfel poporul nostru să va ridica cu înlesnire pe nivoul acela, pe care se află alte popoare culte, și în curând se va afla în asemenea condițiuni favorabile, ca și oricare alt popor de stare binecuvântată.

Dacă în cele până aci espuse am arătat, că cauza regresului la poporul nostru este lipsa de cultură, precum o pretinde aceasta prezentul, în cele următoare îmi voi descoperi părerea asupra întrebării practice:

III. Cine are chemarea și chiar datorința de a se îngriji de cultura poporului nostru?

După ce în cele de sus am arătat, cum străinii numai prin cultura, respective prin cvalificațiunea lor superioară primează și întrec pe ai noștri, este natural să ne întrebăm, cine și în ce mod a calificat și cultivat astfel pe acei streini? Trebuie să ne punem această întrebare cu atât mai vartos, ca să vedem, nu cumva am putea și noi, tot pe calea aceea, prin aceiași factori, se mijlocim cultura poporului nostru?

Dacă sub streinii, cari pe la orașe, în comerț și industrie, iar pe la sate prin fel și fel de specule și întreprinderi, și acumă chiar și prin o agricultură mai dibace și rațională, au întrecut și strivit pe ai noștri, vom înțelege, cum am zis mai sus, pe aceea, cari din alte părți au ajuns nu de mult între noi, și cari de aici, dela noi, încep a se strecura tot mai departe spre Orient, către România etc. unde li se ofer terene mai bogate de concurență, dacă dar sub acei străini vom înțelege pe aceia, cari cam de o potrivă întrec și lasă îndărăt și pe compatrioții noștri maghiari, și dacă vom considera, că statul chiar astăzi întru nimica nu-i favorizează pe acei străini: atunci ne vom convinge, că toți aceia și-au câștigat cultura numai *dela bisericile, respective confesiunile lor, prin preoții și învățătorii lor.*

(Va urma).

Un german despre Români.

Unul din cei mai eselenți și apreciați publiciști germani moderni, dl Dr. *Albrecht Wirth*, a publicat în numărul dela 15 I c. al ziarului „*Leipziger Neueste Nachrichten*” următorul articol sub titlul

Românii.

„Bogum I Goltz este acela, care a inventat zicala, că: „Englezăica umblă cu bărbia, și Austriaca umblă cu ochii”. Analog s'ar putea spune, că Ungurul umblă cu pînteni, iar Românul umblă cu spatele. Pîntenii sunt ascuțiți și tăietori, dar oferă prea puțin razim și te fac să balansezi. Spatele este partea cea mai neîndemnată a corpului, dar ea suportă ceva, duce la tăvăleală, sau ca să vorbim cu Hebel spatele e țepșin și de trănicioare. În timpul din urmă conștiința de sine a Românilor s'a dezvoltat și s'a potențat într-o așa măsură, încât poporul românesc este astăzi cel mai datător de măsură în conflictul balcanic.

Românii sunt cea mai resistentă rasă de pe pământ. Chiar și decât fiii lui Israel. Evrei au fost totdeauna, dar Românii dispăruseră pentru vre-o opt până 'n nouă secole. Dispăruseră atât de complet, cum dispar anumite râuri în munții svăbești Jura și în Karst, cari curg distanțe de chilometri pe sub pământ. Deodată însă în secolul al treisprezecelea Românii iar au apărut, și de data asta au și rămas. De atunci s'au lăsat, ca un povoi de apă mare, formând o inundație ce nu cunoaște tărături. Ei trăiesc în afară de sub drapelul propriu, sub nu mai puțin decât patru flamure străine. Dar nici un popor stăpânitor n'a fost în stare să-i doboare la pământ. Dimpotrivă ei apasă pe stăpânitorii lor. Aceasta au experiat-o mai înainte de toate chiar Maghiarii. Apoi au trebuit să o simtă și Rușii și Slavii de sud. Românii lung timp s'au lăsat striviți la pârte de Maghiari. Dar în fine, — de vre-o cinci ani — s'au recules și au hotărât să urmeze o tactică ofensivă. Durere în fața acestei ofensive, suntem și noi Germanii atinși, de oarece s'a început deja o lentă romanizare a Sașilor din Ardeal. Tot așa de puțin au fost în stare Rușii, să rusifice pe Românii din Basarabia. Sentimentul de strânsă legătură cu conaționalii lor din regatul independent este azi la Români mai viu ca nici odată. Și dorința pentru o reunire a Basarabiei cu România a rămas una din cele mai ferbinți. Nu mai puțin au se simțit Bulgarii la corpul lor propriu activitatea de propășire a Românilor și a verilor lor Cuțovlahi.

Ceea ce până acum numai singuratici cunoscutori au știut, pertractările din ultimile săptămâni au descoperit și pentru cercuri mai largi, că în cele mai adânci regiuni ale Balcanilor trăiește un popor de vre-o 400.000 de suflete, care are tot dreptul să fie considerat de aproape înrudit cu Românii. Sunt Aromânii, sau Cuțovlahii, numiți ieri-colea și „Tintari”, deși această numire se dă uneori și Țiganilor. Acest popor al Aromânilor trăiește la poalele Pindului, în Albania, în Tesalia și în Macedonia sudică. Este dar cam departe de Dunăre și îndepărtat de verii lui, de Români. Tocmai în Lipsca mi se întâmplase, când ținusem o conferență despre chestia balcanică, că mi se adresase o interpelație aspră, cum de pot să fac o punte teritorială între niște înrudiți etnice atât de îndepărtați? Răspunsul la această întrebare mi l-a dat cu ocazia ce'i mai recente călătorii ce o făcusem în Balcani, un adversar înăscut al rasei române, un — Bulgar. El mi-a povestit, că întreaga Bulgaria este deja împrejurată de Aromâni și Români, negustorași și meseriași. Tot astfel și Sârbia de sud este împopulată de Cuțovlahi. Regimentul *prim de cavalerie sârbesă*, care a intrat în Ueskub, era format exclusiv de Români. Elementul românesc se răspândește deci ca focul, și astfel se poate calcula pentru viitor cu posibilitatea, că Românii și teritorializește au să câștige dominația asupra Slavilor de sud.

În timpul de față numărul Românilor este în regat de 5 și jum. milioane, în Ungaria 3 milioane, în Rusia 1 milion, lângă care se mai adaugă 150.000 din alte state plus amintirii Cuțovlahi. Astfel cifra totală a numărului Românilor se urcă la peste 10 milioane. În fața acestora toți Slavii de sud din Macedonia, Bulgaria, Sârbia și Montenegro, se prezintă într'un număr de abia 6¼ de milioane, sunt deci față de contrarii lor de rasă mult mai inferiori.

E adevărat, că socoteala ar fi altă dacă am lua în calcul și pe Slavii de sud ai Austriei. Însă în lupta etnică a popoarelor nu se tractează nici odată de cifrele absolute, ci exclusiv de preponderanța teritorială. Aceasta o vedem mai clar la cele 3 și jum. milioane Poloni, cari au reușit să reziste față de 62 milioane de germani. De ce? Fiindcă ei au majoritatea unei mase compacte la fața locului!

Din aceleași motive prin cari ar putea fi confirmate încă multe alte observațiuni, și Românilor li se poate proroci pe întregul teritoriu spre est ce-l formează, o linie directă trasă din Ardeal până la Adrianopol, o victorie etnografică hotărătoare*.

Două lucruri avem de îndreptat în aceste binevoitoare aprecieri ale distinsului publicist german. Întâi, că politica Românilor din statul ungar nu e agresivă față de Maghiari, nu e o politică de ofensivă, ci numai de apărare a bunurilor celor mai scumpe pentru un popor deșteptat la conștiință națională, cum e poporul nostru, a limbii și a legii; și ea nu e inaugurată numai de vre-o cinci ani încoace, ci decurge de șasezeci și mai bine de ani. Al doilea, că Români pe acest pământ nu sunt numai 10 milioane, ci aproape 14 milioane. Recensământul din urmă a arătat, că România are o populațiune de 7 milioane și jumătate, iar în Austro Ungaria sînt alte 3 milioane și jumătate. Mai sunt apoi Români în Rusia un milion și jumătate, în Macedonia, Bulgaria și Sârbia alt milion. Iar pe un popor atât de numărös, cu puterea de viață pe care o are, și pe care i-o recunoaște și dl Wirth, cei ce trăesc împreună cu el, ori în vecinătatea lui, nu e bine să și-l facă de dușman, ci de prieten, pentru că poate să le fie de mare folos.

Contribuiri pentru fundațiunea ziaristilor.

La Epitropia fundațiunii au intrat următoarele contribuiri:

1. Dela un anonim, Sibiu, prietin al gazetarilor, 50 cor.

2. Dela Dl *Ilie Steslea*, comerciant, Sibiu, din prilejul fidanțării sale cu Dșoara Stefania Tăteala din Brad, 15 cor. și

3. ca *rescumpărări de vînturi* dela „Armonia” inst. de credit 12 cor. Dionisie Stănuțel, cassar, Cincul-mare 5 cor. Gh. Nicoară, notar Calbor 3 cor. și Samoil Urian, șef contabil, Jibou, 2 cor. La un loc 22 cor.

Tuturor acestor contribuenți li se exprimă mulțumiri.

Sibiu, 27 Ianuarie 1913.

Epitropia fundațională.

Circulare,

cătră oficiile prolopresbiterale și parohiale și cătră toți învățătorii din arhidieceza ortodoxă a Transilvaniei.

Nr. 13,977 Școl. 1912.

Prin aceasta primiți îndatorirea de a introduce în școalele noastre populare „Cartea de cântece” pentru școalele populare, de Timoteiu Popoviciu, profesor la seminarul Andreian, Sibiu 1911.

Această carte, constatătoare din două părți, cuprinde toate cântările prescise de „Planul de învățământ” (pag 34-35) și e menită a face servicii bune, atât învățătorilor, cât și elevilor. Cartea, care e aprobată de noi sub Nr. 751/1911 se poate comanda dela Librăria arhidiecezană, cu prețul de cor 160

Sibiu, din ședința consistorului arhidiecezan, ca senat școlar ținută la 9 Decemvrie 1912.

Nr. 15018 Școl. 1912.

Prin aceasta Vi se aduce la cunoștință, că d-l ministru de culte și instrucție publică prin ordinul său Nr. 107866/1912 a interzis din școalele noastre următoarele manuale:

1. Curs practic de limba română, Etimologie, Sintaxă, Stilistică, Ortografie și literatură pentru clasele III, IV, V, și VI al școalei primare de Iuliu Vuia, inv. director Motto: Vorbiți, scrieți românește pentru Dumnezeu! Ediția I—IV. Arad, tiparul tipografiei diecezane. Editura autorului. Prețul 60 fil.

2. Ioan Popescu, Carte de ceterie II, pentru școalele populare române, prelucrată de Dr. Petru Șpan, edițiunile I—X (Mai înainte: a doua carte), Sibiu, tipografia arhidiecezană.

3. Ioan Popescu, Carte de ceterie III, pentru școalele populare române, prelucrată de Dr. Petru Șpan, edițiunea I—VI (Mai înainte: a doua carte), Sibiu, tipografia W. Krafit,

Aducându-Vă aceasta la cunoștință, Vă îndatorăm totodată, ca să nu mai întrebuiți în nici o școală edițiile interzise ale acestor cărți. Contravenienții vor fi pedepsiți conform legii.

Sibiu, din ședința Consistoriului arhiepiscopalean, ca senat școlar, ținută în 20 Decembrie 1912.

Dr. Ilarion Fuscariu

arhimandrit, vicar arhiep.

Dr. George Proca
secretar consistorial.

Proiect de lege

despre alegerea de deputați în camera țării.
(Urmare).

§ 17. Membrii comisiei centrale se aleg din partea adunării municipale, respective a reprezentanței orașenești cu buletine de votare, și cu majoritate relativă de voturi.

Dacă în urma faptului, că mai mulți au primit voturi egale se naște dubietate în privința majorității relative, se decide prin soartea trasă din partea prezidentului, că dintre indivizi, cu voturi egale, care sau cari să fie considerați aleși.

Dacă pe buletinele de votare au fost trecute mai multe nume decât sunt membri de ales, numele în ordinea în care sunt scrise a celor ce trec peste numărul necesar nu vin luate în considerare.

În cercul electoral, compus din două sau mai multe orașe cu magistrat, fiecare reprezentanță orașenească alege numărul corespunzător de membri. Cu privire la efectuarea alegerii, orașele singulare se reacează din partea primarului orașului designat de centru, care are să fie apoi în cunoștință despre rezultatul alegerii, ca să poată face constituirea comisiei.

Mandatul se extinde pe trei ani socotiți dela 1 Ianuarie.

Alegerea se face cel puțin cu două luni înainte de a expira, în înțelesul legii, mandatul vechi comisii.

Despre alegere membrii se încunoștințează cu extrase din procesul verbal. Cel ce nu primește alegerea, e dator să o comunice aceasta prezidentului în curs de opt zile dela primirea înștiințării.

În locul celui ce n'a primit alegerea, ori a murit, sau a demisionat, este a se alege membru nou în proxima adunare.

În contra hotărârii adunării municipale, respective a reprezentanței orașenești, referitoare la alegerea membrilor comisiei centrale, procedura decurge la judecătoria administrativă.

§ 18. Prezidentul, membrii și notarul comisiei centrale, pun înainte de a-și începe activitatea următorul jurământ (promisiune):

„Eu N. N. jur (promit sărbătorește), că în toate lucrările, cari în înțelesul legii sunt date comisiei centrale, privitor la pregătirea și verificarea listei alegătorilor pentru dieta țării, voi purcede cu credință, fără părtinire, cu conștiințiozitate. Așa să-mi ajute Dumnezeu“.

În caz de promisiune, din acest text se omite propoziția ultimă.

Prezidentul comisiei centrale pune jurământul (promisiunea) în adunarea generală a municipiului, respective a reprezentanței orașenești. Membrii pun jurământul (votul), sau în adunarea generală a congregației municipale, (a reprezentanței) în care au fost aleși, sau în fața comisiei, sau a prezidentului acesteia. Prezidentul ia proces verbal despre punerea jurământului (a votului).

§ 19. Comisiunea centrală ține ședință de atâtea ori, de câte ori se ivește necesitatea.

Prezidentul avizează membrii despre prima zi a ședințelor prin invitații speciale. Invitarea trebuie trimisă și publicată cel puțin cu trei zile înainte de începerea ședințelor. În cazuri extraordinare de urgente prezidentul poate să convoace comisiunea centrală, fără amânare la ședință.

§ 20. Ședințele comisiei centrale sunt publice.

Hotărâri valide se aduc, dacă afară de prezident mai sunt prezenți cel puțin 4 membri, acolo unde numărul lor e mai mare.

Cel ce în curs de jumătate de an nu s'a prezentat la nici o ședință, și nici nu și-a scuzat absența la fiecare ocaziune, pierde dreptul de membru și în locul său se alege altul la proxima alegere.

Comisiunea centrală decide cu majoritate relativă de voturi.

Prezidentul de regulă nu votează, dar când voturile sunt egale e dator să voteze.

Despre ședințele comisiei centrale se poartă proces verbal, în înțelesul tuturor

celor prezenți, pe care îl verifică prezidentul și doi membri. Procesul verbal se păstrează în arhiva municipiului ori a orașului respectiv, și copie de pe el este a se trimite în curs de trei zile.

§ 21. Comisiunea centrală corespundează direct cu ministrul de interne, cu autoritățile administrative și judecătorești, cu corporațiunile și cu singuraticii.

§ 22. Hotărârile comisiei centrale, referitoare la reclame și la observări, și peste tot la îndreptățirea de a alege, se pot apela la judecătoria administrativă.

Alte hotărâri se pot apela la ministrul de interne, din punct de vedere al legalității, în 15 zile dela aducerea lor.

Comisiunea centrală, dacă are motive, poate decide, că hotărârile sale, fără considerare la recurs, pot să fie numai decât executate.

§ 23. În fiecare cerc electoral este a se ține listă despre cei ce au drept electoral.

Lista alegătorilor conține: numele de familie și de botez al alegătorilor, în ordine alfabetică; starea civilă (ocupațiunea), domiciliul (strada și numărul casei) și etatea lor.

§ 24. Listele sunt permanente și au să fie compuse în curs de trei luni dela publicarea legii acestora, iar cu începerea din anul care urmează anulului în care ele au primit valabilitate, au să fie rectificate în fiecare an.

Termenul calendaristic al compunerii listelor electorale îl stabilește ministrul de interne, — cu observarea termenelor precizate în lege pentru procedura rectificării listelor.

§ 25. Lista alegătorilor se compune, respective se verifică în fiecare comună (oraș municipal) de către delegațiunea de conscriere de cinci membri, aleasă de reprezentanța comunală (adunarea municipală) dintre membrii săi. Delegațiunea alege președinte și notar dintre membrii săi.

Dacă comuna (oraș municipal) e împărțită în mai multe cercuri de votare, pentru fiecare din ele este a se constitui delegațiune deosebită de conscriere.

Delegațiunea de conscriere este a se alege în luna Ianuarie a fiecărui an și efectuirea alegerii este a se anunța comisiei centrale, cu indicarea numelui celor aleși.

§ 26. Membrii delegațiunei de conscriere pun înainte de a-și începe activitatea următorul jurământ (promisiune):

„Eu N. N. jur (promit solemn) că în toate lucrările, cari în înțelesul legii sunt date delegațiunei de conscriere, cu privire la conscrierea alegătorilor de deputați la dieta țării, voi proceda cu credință, fără părtinire, cu conștiințiozitate. Așa să-mi ajute Dumnezeu“.

În caz de promisiune, din acest text se omite propozițiunea din urmă.

Delegațiunea ia proces verbal despre depunerea jurământului (promisiunii).

§ 27. Ziua, în care delegațiunea de conscriere își începe activitatea, are să o stabilească prezidentul delegațiunei, punând-o cel mult pe 15 Martie și avizând despre aceasta, precum și despre aceea, că conscrierea în care localitate se va face, cel puțin cu opt zile mai înainte, primăria comunală, respective senatul orașenească, pentru ca să publice în modul obicinuit aceasta, cu observarea, ca cei interesați să se prezinte în fața delegațiunei pentru a-și dovedi dreptul de alegere.

Dacă delegațiunea din motive inevitabile nu-și poate începe activitatea în ziua stabilită, prezidentul e dator să avizeze despre aceasta numai decât primăria comunală, respective senatul orașenească. Totodată pune termen nou, pe care primăria comunală îl aduce la cunoștință publică în modul amintit mai sus. Noul termen trebuie pus astfel, ca dela publicare până la începerea activității delegațiunei să treacă un interval, după putință, de trei zile.

§ 28. Acel membru al primăriei comunale pe care-l reacează comisiunea de conscriere, este dator să se prezinte și să fie de față la conscriere, dând toate lămuririle necesare.

§ 29. Fiecare autoritate, funcționar public, preot, instituțiune cu caracter de publicitate, e dator să pună la dispozițiunea delegațiunei datele ce le are.

§ 30. Cel ce posedă îndreptățirea stabilită în capitolul prim al acestei legi, trebuie indus în lista alegătorilor și dacă nu s'a prezentat în persoană.

Dacă însă cineva se prezintă în persoană în fața comisiei, ca să-și legitimeze îndreptățirea de alegător, trebuie ascultat. Procedura comisiei de conscriere e publică.

§ 31. În listă trebuie să fie trecut acela, despre care comisiunea de conscriere s'a convins că în timpul conscrierii posedă con-

dițiunile legale pentru îndreptățirea de alegător.

§ 32. În firul procedurii de rectificare anuală au să fie șterși din liste aceia, despre cari d-legețiunea s'a convins, că au murit, ori au pierdut vreuna din condițiunile cerute pentru dreptul de alegere, ori că au fost trecuți în listă numai din greșală. Delegațiunea de conscriere poate să șteargă din liste pe motivul, că au fost trecuți în ele din greșală, pe aceia, cari au fost luați în liste pe baza deciziunei judecătorești administrative, numai pe baza unor astfel de dovezi, cari nu au fost cunoscute în procedura judecătorească.

§ 33. Alegătorul poate să fie trecut numai într-o singură listă electorală. Luarea în listă se face în acel cerc de votare, în care locuiește alegătorul pe vremea conscrierii.

§ 34. Dovedirea etății este a se cere numai atunci, când în privința ei există dubietate. Pentru dovedirea etății se poate folosi și alt document public, nu numai extras din cartea de matriculă. (Va urma).

NOUTĂȚI.

Instalare. Noul episcop al Lugojului P. S. Sa Dr. Valeriu T. Frențiu, va fi instalat în scaunul său Duminecă în 9 Februarie n.

Numire. Domnul Dr. Alexandru de Mocsonyi, al doilea fiu al mult regretatului Eugeniu de Mocsonyi, a fost numit atașat diplomatic la legațiunea austro-ungară din Belgrad.

Limba esperanto la facultate. La universitatea din Budapesta s'a introdus, cu începutul semestrului din acest an școlar, cursuri sistematice de limba esperanto, care se țin în fiecare Luni și Vineri între orele 5 și 6 după amiază.

Congres la Roma. Al zecelea congres geografic internațional se va ține la Roma în zilele de 27 Martie până în 3 Aprilie 1913.

Ajutor refuzat. O anchetă de specialiști a constatat, că Biserica votivă din Viena are trebuință urgentă de a fi renovată. Renovarea va costa un milion de coroane. Fondul bisericesc, administrat de consiliul locotenentei, dispune pentru acest scop de 900.000 coroane; restul de 100.000 coroane a fost cerut dela consiliul municipal din Viena. Consiliul însă a refuzat împlinirea cererii.

Beitul Enver. Ziarele polone din Lemberg scriu, că beitul Enver, eroul de astăzi al Turciei, își trage originea dintr-o familie poloneză cu numele Borzetzki. Numitul beitu este fiul unui revoluționar, care a participat la luptele din anul 1863, iar după năbușirea revoluției a emigrat în Turcia.

Congres eucaristic. Din Viena se anunță, că congresul eucaristic din anul acesta se va ține pe insula Malta între 23 și 27 Aprilie.

Gară de ost. În Viena s'a pornit o mișcare cu scop ca numele vechi gări Staatsbahnhof să se schimbe, ca și la alte stații, după regiune, și să se numească gara de ost: Ostbahnhof.

Hymen Sabina V. Callini și Demetriu Cofari învătător gr.-ort. Își vor celebra nunia Duminecă în 2 Februarie n. c. în biserica gr.-ort. din Reghin, la 2 ore p. m.

Avis. Adunarea generală ordinară de iarnă a comitatului Sibiu se va ține Luni în 3 Februarie n. la orele 9 a. m. În aceeași zi dimineața la orele 8 va avea loc întrunirea obicinuită a membrilor români în localitățile casinei române din loc. Biroul clubului municipal.

Anunț de abonament. Comitetul teatral maghiar din Sibiu deschide abonament pentru stagiunea teatrală din Septembrie—Octombrie 1913. Se poate abona începând cu 1 Februarie c. la filiala sibiană a Băncii comerciale ungare în Piața mare nr. 2 pentru 15, 20, 25 și 30 de reprezentații cu o reducere de 15% din prețul locurilor: loge, balcon, cerce, parter. Abonamentele se plătesc sau deodată, sau în rate lunare egale la începutul fiecărei luni. Alte amănunte se dau la comitetul teatral sau la banca comercială sus numită.

În sbor peste Pirenei. Tânărul aviator elvețian Bider a izbutit să treacă cu aeroplanul peste munții uriași, ce despart Franța de Spania. Vineri dimineața la orele 7 și 10 minute s'a ridicat pe un aparat Bleriot în Pau. Mașina având un motor de 70 cai putere, ducea 180 litri benzină și 50 litri ulei. Trecerea s'a făcut peste strâmtoarea Aspe. La orele 12 și 40 minute după amiază, sfârșindu-i-se benzina, aviatorul s'a coborât la Quadellajara, la o distanță de 70 kilometri de Madrid. Sborul s'a făcut la o înălțime de 3500 metri. Bider s'a urcat către seară de nou în aeroplan și a sosit norocos la Madrid.

Pelerini nenorociți. Un grup de pelerini, stătător din patru sute persoane, călătorește spre Mecca. Într-una din nopți pelerinii s'au așezat să odihnească lângă un păruș, aproape de Elhambra. În vreme ce caravana se culcase, apa părușului s'a umflat fără veste și s'a revărsat asupra pelerilor cari dormeau. Dintre 400 de oameni s'au înecat 350, și au scăpat abea 50. Orașul Elhambra este situat între Medina și Jambo.

Nou record de iuteală. Până acum recordul de iuteală a fost ținut de locotenentul Bier; Vineri trecută însă l-a întrecut aviatorul italian Flavio Rosso. Pe aerodromul dela Vizzola s'a înălțat cu un monoplan, ducând cu sine și un pasager. Într-o oră și 56½ minute a făcut o cale de două sute kilometri. Bier făcuse calea aceasta în două ore și 24 minute.

O nouă piesă de Gorki. Teatrul artelor din Moscova a primit dela Gorki o nouă piesă, care are să fie reprezentată în stagiunea actuală. Titlul piesei este *Amurgul*, iar personajele sale sunt luate din viața revoluționarilor ruși, cari trăiesc în străinătate. Se vorbește, că lucrarea lui Gorki cuprinde multe scene dramatice de o mare putere.

D'ale școlărilor. Un băiat din școala primară tocmai sosește acasă, în mână cu atestatul primului semestru. La poartă se întâlnește cu părintele său, care-i zice: „Ean să vedem, băpule, atestatul școlar!“ — Băatul însă răspunde: „Te rog frumos, mai întâi să pui la o parte bastonul!“

Opinci pentru soldați. Guvernul Sârbiei a comandat în țara noastră o sută de mii de opinci pe seama armatei. Partea cea mai mare a acestor opinci se pregătește în Panciova, Biserica albă și Vârșet; o altă parte se face în orașele Croației. Dacă furnizarea opincilor ar întârzia, și dacă războiul balcanic ar reîncepe, soldații sârbi ar simți în mod neplăcut lipsa acestor încălțăminte.

În amintirea iubiților repotați. Decedând bătrânul și neputinciosul compactor Ioan Cristea, fiii săi Iuliu, oficial superior de poște (Ödenburg) și Emil, culegător tipograf (Sibiu), dăruiesc cor. 5 la fondul jubilar Nicolae Cristea pentru monumentele bărbatilor binemeritați ai meseriei lor, și cor. 5 la fondul Andrei baron de Șaguna, pentru ajutorarea văduvelor și orfanilor meseriașilor, dela care regretatul Ioan Cristea primea câte 3 respective 4 cor. ajutor lunar. La primul fond au mai dăruit: Traian Vulpea sodal cojocar, George Vasilescu, sodal pânzar, Ioan Comșa, învățător (Brușu) și Laurențiu Nemes, măiestru pantofar (Cristian) și soția sa Ana și copiii lor Laurențiu, Elena, câte 20 bani, Petru Avrigean, lăcătuș 40 bani, Porfirie Nicoră, director școlar, (Vineri) 1 cor., Demetriu Muthiu, notar (Reciu) și Aurel Stoicovici, paroh (Zoltan), câte 50 bani și Eugen Tordășianu, 10 bani. Pentru prinos aduce calde mulțăminte în numele comitetului Reuniunii sodalilor români sibieni: Vic. Tordășianu, prezident.

Posta redacției.

Viena. Primit cu mulțămintă. În curând îi vom face loc.

Teatru.

Astăzi, Mercuri, se dă comedia „Die Tochter“, mâine, Joi, opereta „Hoheit tanzt Walzer“. Sâmbătă în beneficiul artistului Ferdinand Walter piesa „Ein armes Mädel“, Duminecă d. a. opereta „Dollarprinzessin“, sara „Alt-Heidelberg“.

Cărți și reviste.

Câteva circuli și instrucții, date de Consistoriul arhiepiscopalean ortodox român din Transilvania, în anii 1910—1912. Sibiu, tiparul tipografiei arhiepiscopale, 1913. Preț 1 coroană.

Nr. 1171/1912.

(7) 3—3

Concurs repetit.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de cl. III-a **Lisnău** (Lisznó) cu fiilele **Bickfalău, Saciva și Seps Măgheruș**, neconcurând nime nici la al doilea concurs. se escrie de nou cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea ajutorului de stat.

Dela concurenți se pretinde a ști limba maghiară perfect.

Concurenții vor avea a se prezenta în vre-o Duminică sau sărbătoare în **Lisnău**, prin gara **Uzon**, spre a cânta, cuvânta sau celebra, și a-și înainta documentele recerute în timpul arătat subsemnatului în **Bereck**, comitatul **Háromszék**.

Brețcu, 18 Decemvrie 1912.

Oficiul protopresbiterial rom. gr.-or. al Treiscaunelor în conțelegere cu comitetul parohial.

Constantin Dimian
protopresbiter.

Nr. 5383/1912 pret.

(9) 3—2

Concurs.

Pentru ocuparea postului de medic în cercul sanitar **Polyán** (cercul Szerdahely, comitatul Szeben), prin aceasta public concurs.

În cercul sanitar cu sediul **Polyán** se țin următoarele comune: **Polyán, Ród și Zsinna**.

Concurenții cari doresc se ocupe acest post împreună cu emolumentele satorite în Art. de lege XXXVIII din 1908, ca petițiile instruite cu documentele prescise în §. din Art. de lege XXXVIII din 1908 documentând ecalificația și serviciul de până acum, să le înainteze la subscrisul până în ziua de **13 Februarie a. c.** la 12 ore.

Cu provocare la pt. 2 din §. 7 al Art. de lege XXXVIII din 1908 se fac atenți concurenții, că în cercul sanitar al Poianei, partea cea mai mare a locuitorilor vorbesc limba română.

Mercurea, la 8 Ianuarie 1913.

Dr. Bruckner
primpretorul cercual.

Nr. 394/1912.

(11) 3—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de capelan cu drept de succesiune în comuna bis. **Valcelele-bune** din protopresbiteratul Hațegului, se publică prin aceasta concurs din nou din oficiu cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Jumătate din toate venitele stolare.
2. 1/3 parte din adău.

Cererile concursuale să se înainteze la subsemnatul oficiu în termenul deschis, iar concurenții — pe lângă prealabila încunoștințare a subsemnatului — să se prezinte în vre-o Duminică sau sărbătoare la sf. biserică, spre a cânta, respective a celebra și cuvânta **Hațeg**, la 10/23 Decemvrie 1912.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. al tractului Hațeg în conțelegere cu comitetul parohial.

Dr. Cornel Popescu
protopresbiter.

Nr. 10/1913. prot.

(10) 3—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului învățătoresc vacant dela școala confes. gr. or. română din **Moșna**, tractul Mediașului, se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: a) Salar de 1000 cor., și anume: 208 cor. din cassa bisericești; 5 stânjini de lemne de foc com. utați în 100 cor.; un pământ arător de clasa I. comp. tat în 100 cor. și 592 cor. dela stat.

b) cvartir în natură în edificiul școlii și grădina. Cvinvenalele se vor computa numai după un serviciu de 5 ani la această școală.

Reflectanții la acest post își vor înainta cererile instruite cu documentele recerute subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul indicat, având a se prezenta în una din Dumineci în biserică spre a-și arăta dexteritatea în cântările bisericești, deobligat cel ales, a conduce cu elevii școlii cântările liturgice în Dumineci și sărbători precum și școala de repetiție și a cultiva grădina de pomări.

Cei cu cunoștințe muzicale vor fi preferiți și pentru înființarea unui cor cu tinerimea adultă, va primi o remunerație deosebit de salariul învățătoresc.

Mediaș, în 4 Ianuarie 1913.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al Mediașului, în conțelegere cu comitetul parohial respectiv.

Romul Mircea
protopop.

Nr. 903/1912.

(12) 3—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh din parohia de clasa I-a **Murăș-Uioara**, devenită vacantă prin abdicarea protopresbiterului onorar și paroh **Ioan Ghibu** — se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima însurare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post, care e a se ocupa definitiv la 1 Iulie 1913, — sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor dela stat.

Reflectanții sunt poftiți a și subșterne cererile lor concursuale, instruite conform normelor din vigoare, în termenul indicat subsemnatului oficiu protopresbiterial, având a se prezenta, pe lângă restricțiunile regulamentare, la biserică spre a cânta, celebra și a face cunoștința poporului.

Turda, la 12 Decemvrie 1912.

Oficiul protopopesc în conțelegere cu comitetul parohial.

Jovian Murășian
protopop.

„ARDELEANA”, institut de credit și economii în Orăștie — Szászváros.

Aviz.

„Ardeleana”, institut de credit și economii în Orăștie — Szászváros primește depuneri spre fructificare de durată mai scurtă cu **5%**, iar depunerile de durată mai lungă le onorează cu **5 1/2%**.

Pentru depunerile corporațiunilor de binefacere socotește **6%**.

Darea o plătește institutul.

(421) 4—5 **Direcțiunea.**

Aviz.

Pentru biroul unei fabrici se caută un

corespondent istet

cu scrisoare fluentă, pentru limbile române și maghiare. (14) 2—2

Ofertele sunt a se adresa administrațiunei noastre sub adresa (K. H.)

Aviz.

Să sprijinim arta română.

Aduc la cunoștință on. public, că după un serios studiu ce am făcut bisericilor mari, cu ajutorul Prea Ven. Consistor din Sibiu, m'am stabilit în comuna mea Agârbiciu, tr. Mediaș, unde primesc în lucrare orice pictură în ulei fin, ca: Iconostase, orice icoane și mărimi, cruci, prapori, hramuri pentru școli, praznicare, ori ce renoiri — tot felul de aurituri până la cel mai fin aur veritabil, cu prețurile cele mai favorabile. În timpul de toamnă și iarnă ori ce icoane portative (mobile) care le pot executa acasă, le lucrez cu preț foarte moderat.

Pentru lucrurile mele posed numeroase atestate de mulțumire.

Cu deosebită stimă

Nicolae Baci,

pictor bisericesc.

(Agârbiciu — Sz. Egerbegy.)

Monografia institului seminarial teologic- pedagogic „Andreian”

al

arhidiecezei gr.-or. rom. din Transilvania

de

Dr. Eusebiu R. Roșca,

director.

Se poate procura dela **Librăria arhidiecezană** din Sibiu sau dela autor cu prețul: Broșată 3 cor. 50 fil. Legată 4 cor. Porto poștal 30 fil.

„ZLAGNEANA”, institut de credit și economii, societate pe acții în Zlagna.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului „Zlăgneana” societate pe acții în Zlagna se convoacă la

a XV-a adunare generală ordinară,

pe **Joi în 20 Februarie st. n. 1913 la orele 9 a. m.**, eventual pe **Joi în 27 Februarie st. n. 1913** în localul institutului cu următorul

Program:

1. Raportul direcțiunei, bilanțul anual și raportul comitetului de supraveghiere.
2. Impărțirea venitului curat și darea absolutului.
3. Fixarea marcelor de prezență pe anul 1913.
4. Alegerea alor 2 membrii în direcțiune.

Acei Domni acționari, cari voesc a participa cu vot la adunarea generală, sunt poftiți a și depune, cel puțin cu 24 ore înainte de adunare, acțiunile scrise pe numele lor, respective pe numele acelora, pe cari îi reprezintă, precum și documentele de plenipotență, la cassa societății în Zlagna. Acțiunile se pot depune și la „Albina” în Sibiu, la „Victoria” în Arad, la „Auraria” în Abrud, la „Detunata” în Bucium, la „Buciumana” în Bucium-Poeni și „Agricola” în Hunedoara.

Zlagna, 25 Ianuarie 1913.

(16) 1—1

Direcțiunea.

Activa. Contul bilanț încheiat cu 31 Decemvrie 1912. Pasiva.

	K	f		K	f
Numărare	4,960	46	Capital social	100,000	—
Bon la cassa de păstrare postală și la alte bănci	2,971	31	Fond de rezervă	46,109	72
Cambii în portofel	477,966	—	Depuneri spre fructificare	362,229	73
Imprumuturi hipotecare	75,984	—	Reescompt	126,952	—
Obligațiuni cu cavenți	143	—	Imprumuturi hipotecare cedate	6,240	—
Conturi curente cu acoperire	13,766	14	Conturi curente și diverși creditori	9,746	13
Efecte publice	30,300	—	Dividendă nereclamată	712	—
Acții dela bănci	12,800	—	Interese transitoare anticipate	7,764	—
Casele societății	48,565	18	Avans pe efecte	9,800	—
Magazin de cereale	2,252	23	Profit curat	12,235	74
Debitori la bucate și diverse conturi debitoare	7,974	95			
Mobilier	2,460	—			
Interese de reescont anticipate	1,446	—			
	681,789	32		681,789	32

Spese. Contul profit și pierdere. Venite.

	K	f		K	f
Interese de depuneri	19,519	99	Interese de escompt	34,083	87
Interese fondului de rezervă	1,773	44	Interese hipotecari	4,401	39
Salare	5,483	25	Interese de cont-curent	1,239	84
Relut de cvartir	420	—	Interese efecte	1,231	55
Marce de prezență	775	—	Interese diverse	130	90
Chirie	900	—	Chiria caselor proprii	2,230	—
Spese de birou	1,905	26	Provizțiuni și alte venituri	7,647	78
Porto	329	44			
Dare erarială și comunală	5,342	04			
Dare de interes	1,951	99			
Competință de timbru	57	24			
Amortizare din mobilier	301	94			
Profit curat	12,235	74			
	50,995	33		50,995	33

Zlagna, la 31 Decemvrie 1912.

N. Olariu m. p.,
director executiv.

Virgil S. Crișan m. p.,
contabil.

Direcțiunea:

Nicolae Cristea m. p., preș.
V. Damian m. p.
Petru Presecan m. p.

Petru Popoviciu m. p.
D. Moguțiu m. p.
A. Baieșan m. p.

N. Todea m. p.
Stefan Corpade a Anii m. p.
Dr. Ioan Pop m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghere am examinat conturile prezente și le-am aflat în ordine.

Zlagna, la 25 Ianuarie 1913.

Ioan Fodorean m. p., preș.
Ioan Lucăcel m. p.

Partenie Duca m. p.
Dionisiu Costea m. p.

Ioan Ursa m. p.
Dr. Candin David m. p.

(2) 2

A apărut și se află de vânzare la **Librăria arhidiecezană:**

Călindarul arhidiecezan pe anul 1913

cu Șematismul autentic al bisericeii ortodoxe rom. din Ungaria și Transilvania. Partea literară conține lucrări foarte interesante.

Prețul 80 fil, plus porto poștal 20 fil.